

Skånsk respons områdesanalys Data/IT 2022

Bakgrund

En av Myndigheten för Yrkeshögskolans uppgifter är att analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan. Som regionalt utvecklingsansvarig ska Region Skåne återkoppla i vilken grad de trender som belyses ur ett nationellt perspektiv i MYH:s områdesanalyser har signifikans för Skåne. För denna uppgift har Region Skåne bjudit in representanter från företag, organisationer och branschföreträdare till dialog, nedan presenteras deras regionala återkoppling. Denna summering har sammanställts av Handelskammaren maj 2022.

Intro

Ett brett område som sveper över alla yrkesområden. Det bör påpekas att innehållet och slutsatserna i denna rapport grundar sig på det analysarbete som utfördes innan Coronavirusets utbrott. Vilka konsekvenserna blir på 3–5 års sikt är i dagsläget därför svårt att förutse.

Nedan en kort summering av varje trend, ställningstagande i vilken grad det stämmer för Skåne och kommentar.

För varje trend har branschföreträdarna bedömt om konsekvenserna för kompetensbehovet i regionen blir desamma som de som beskrivs i analysen utifrån nedanstående alternativ:

- Extra viktigt i vår region
- Ja, vi instämmer i beskrivningen
- Ja, men det finns regionala avvikelser
- Nej, vi instämmer inte i beskrivningen
- Vet ej
- Ej aktuellt

Kort summering av samtliga trender i områdesanalysen för Data/IT

Kraven på digital kompetens ökar och differensen mellan efterfrågan och tillgängligt utbud ser ut att bli större framöver. Kompetens inom systemutveckling, molnlösningar eller sakernas internet (IoT) kommer alla att behövas mer av framöver. Även andra kompetenser såsom IT-projektledare, databasutvecklare, webbutvecklare eller individer med IT-säkerhetskompetens är exempel på där efterfrågan ser ut att öka. Utöver alla dessa kompetenser så fortsätter innovationsarbetet kring tekniker som AI, IoT och blockkedjan.

Trender

1. Kompetensbehoven inom techsektorn påverkar digitaliseringen (oförändrad trend)

För några år sedan gick IT&Telekombranschen ut med uppgift om att det var stor brist på kompetens inom it. Myndigheten har prioriterat utbildningsutbudet inom it och utbudet av utbildningsplatser har ökat sedan dess, så även inom andra utbildningsformer. Men nya uppgifter från IT&Telekomföretagen pekar mot en växande bransch med fortsatt brist på rätt kompetens.

Kommentar:

- *Extra viktigt i vår region*

Skåne har ett ökande behov av kompetens som spänner över hela branschen. Detta hänger ihop med behoven av mjukvaruutvecklare och kompetens inom IT-säkerhet. Utbudet av kompetens motsvarar inte efterfrågan. Stort behov av att få in fler personer till branschen för att möta det ökande behovet. Att arbeta med mångfald är helt avgörande för företagen för att hitta medarbetare, men detta måste även göras hos utbildningsanordnarna. Flera företag i regionen är stora och har högt anseende vilket gör att personalen stannat länge men nu behövs nästa generation av juniorer för att fylla på med ny kompetens. Fler personer behövs till branschen men även kompetensutveckling av befintlig personal, här finns goda möjligheter med kurser inom YH.

2. Stora behov av mjukvaruutvecklare (Tilltagande trend)

Mjukvara har fått en central roll i samhället. Väldigt mycket av det vi dagligen gör kräver någon form av mjukvara, både inom arbete och fritid. Digitaliseringen påverkar mycket i våra liv och den utvecklingen tog ytterligare fart i och med coronapandemin. Det innebär också att det råder stor efterfrågan på kompetens inom mjukvaruutveckling, ett område där det varit brist på kompetens under ett antal år.

Kommentar:

- *Extra viktigt i vår region*

Behoven av mjukvaruutvecklare är enormt. Det är extra viktigt i vår region eftersom vi har såväl området i Lund med forskning, innovation och Life science och spelbranschen i Malmö som alla konkurrerar om kompetensen. Företagen har stort behov av mjukvaruutvecklare och personer med erfarenhet är särskilt eftertraktat. Behoven av mjukvaruutvecklare är kolossalt, företagen rekryterar från andra regioner, länder och branscher för att behoven är så stora. Det är även en direkt följd av pandemin då möjligheterna att arbeta på distans har utvecklats vilket ger såväl möjligheter som försvårar då även andra regioner och länder kan rekrytera den befintliga kompetensen. Trenden att ha kompetenserna inhouse för att göra sig oberoende av konsulter fortsätter. Tidigare var det vanligare att man outsourcade delar men de flesta företagen väljer nu att omorganisera arbetet och anställer egen personal. Kraften i regionen är väldigt stark och det pågår ständiga utvecklingar för att öka detta ytterligare.

Kompetenser eller yrkesroller med särskilt stort behov:

- *Mjukvaruutvecklare*

3. IT-säkerhet — nyckelkompetenser i det digitala samhället (Tilltagande trend)

Allt fler tjänster och produkter i samhället erbjuds digitalt. Men utvecklingen kan också göra verksamheter sårbara för cyberattacker. Sårbarheten kan exempelvis uppstå i mobila enheter, molnlagrad information, sakernas internet eller genom riskfyllda beteenden hos anställda. Ett område där det finns stora behov av att öka it-säkerheten är transporter med uppkopplade och självkörande fordon. Ett annat är vård, omsorg och hälsa där medicinteknisk utrustning, appar, journaler och andra system genererar stora mängder data. Även inom industrin ökar riskerna när graden av uppkoppling ökar och angrepp kan leda till allvarliga konsekvenser i produktionen. Ett angrepp kan äventyra hela

verksamheten och leda till stora kostnader. Den snabba utvecklingen med nya digitala affärsmodeller i kombination med eftersatta investeringar i it-säkerhet och kompetensbrist inom området gör organisationer till potentiella offer för cyberattacker.

Kommentar:

- *Ja, vi instämmer i beskrivningen*

Skåne har ett stort behov av IT-säkerhetsspecialister. Det finns inte tillräckligt med kompetens i regionen utan företagen söker i hela världen efter personal. Samtliga roller inom IT-säkerhet behövs, även utvecklare. De flesta företagen brister generellt i sin IT-säkerhet och arbetar för att åtgärda det men kompetensbristen försvårar arbetet. Behovet hade mildrats något om fler YH-flex platser och fler kurser inom YH hade beviljats för att kompetensutveckla befintlig personal. Behovet av kompetens inom IT-säkerhet kommer att fortsätta öka mycket. Den senaste tidens säkerhetspolitiska läge gör att hoten om cyberangrepp är större än någonsin. Det är särskilt viktigt att utbildningar inom IT-säkerhet även innefattar kunskap om juridik.

Kompetenser eller yrkesroller med särskilt stort behov:

- *Specialister*

4. Artificiell intelligens kommer att påverka många branscher och yrkesroller (Tilltagande trend)

Det talas mycket om artificiell intelligens (AI). Tekniken har potential att kunna effektivisera och utveckla olika typer av repetitiva arbetsprocesser, vilket i sin tur innebär att arbetsuppgifter som idag utförs manuellt i stället skulle kunna utföras med hjälp av ett AI-system. En mängd olika yrkesroller kommer att påverkas och förändras. För att kunna hantera den nya tekniken kommer det sannolikt att behövas både utbildning av befintlig personal och anpassning och utveckling av befintliga yrkeshögskoleutbildningar.

Kommentar:

- *Extra viktigt i vår region*

Behovet av specialister kvarstår men inte enbart eftersom AI är brett. En bredare förståelse för funktioner och hur AI ska implementeras i såväl roller som områden behövs. Utbildningarna hinner inte följa utvecklingens takt och här finns ett gap i kompetensbehovet. AI kompetensen är viktig i Skåne eftersom vi har många utvecklingsföretag i regionen. Viktigt med mångfald av de som arbetar inom området så att man utvecklar tekniken för hela befolkningen. Företag som inte hittar kompetens i regionen flyttar kontoren och produktionen till andra områden eller länder. Även för den skånska industrin kommer kompetensbristen inom AI att bli påtaglig i takt med att utvecklingen fortsätter. AI kommer att påverka samtliga branscher men vid olika tillfällen. Små och medelstora företag börjar förstå vilken nytta de kan ha av AI och funderar på hur de kan implementera det i deras verksamhet.

Kompetenser eller yrkesroller med särskilt stort behov:

- *IoT*
- *Business intelligens*

5. Spelbranschen är i fortsatt stort behov av rätt kompetens (Händelse)

Svenskutvecklade spel fortsätter att öka i popularitet. Mer än var åttonde person på jorden har spelat ett svenskt dataspel. Den svenska dataspelsindustrin omsatte drygt 24 miljarder och sysselsatte nästan 6 000 personer i Sverige under 2019. De senaste årens expansion av smarta telefoner har i kombination med en molnbaserad infrastruktur lett till en kraftig ökning av mobila spel. Nya teknologier driver nya sätt att spela, betala och engagera sig i spel. Branschens tillväxt förväntas fortsatt hålla en hög nivå, vilket för svenska spelutvecklare innebär en fortsatt hög efterfrågan på personal med rätt kompetens. Yrkeshögskolan har prioriterat specifika utbildningar mot spelbranschen och ökat antalet platser på dessa. På tre till fem års sikt är det rimligt att utbildningsbehoven ligger kvar på denna nya nivå.

Kommentar:

- *Extra viktigt i vår region*

Skåne och särskilt Malmö har ett högt anseende i spelbranschen och lockar till sig både bolag och personer som vill arbeta inom spelbranschen. Men utbildningarna räcker inte till behovet av kompetens. De senaste sex åren har spelbranschen i Skåne tredubblats i storlek, från 500 anställda till över 1500 personer. Under samma period har antalet utbildningsplatser inom YH i regionen inte ens nått upp till hälften av alla nyanställningar. Antalet beviljade YH-platser inom spel är på väg uppåt i hela landet, men i Skåne står det stilla. Malmö satsar på att bli Europas ledande spelstad. Behovet och utvecklingen av spelbranschen fortsätter och ökar ännu mer än det beskrivna i trenden. Företagen expanderar utomlands eftersom kompetensen inte finns i Sverige och Skåne. Det finns en utmaning med att det bara finns en YH-anordnare som utbildar inom detta i Skåne, och antalet utbildningsplatser täcker inte behovet i regionen. Spelutvecklare rekryteras till andra branscher eftersom kompetensen även kan användas av andra företag. Spelutbildningarna bör inte bli för specialiserade då möjligheterna att kompetensförsörja fler arbetsgivare blir begränsade. Det är viktigt med breda utbildningar med valbar specialisering samt att utbildningarna inte blir för långa så att det tar längre tid innan kompetensen blir tillgänglig för företagen.

Kompetenser eller yrkesroller med särskilt stort behov:

- *VFX Artist*
- *Animatörer*
- *Spelprogrammering (alla sorter)*
- *AI*
- *Virtual reality*
- *AR*
- *Design*
- *Technical Artist*
- *Animation*
- *VFX Artist*
- *Tech Animator*
- *3D artists*
- *Unreal- utvecklare*
- *UX-designer*

6. IT-infrastrukturens kompetensbehov (Oförändrad trend)

I detta avsnitt tar vi upp området IT-infrastruktur och de kompetenser och yrkesroller som behövs för den typen av arbetsuppgifter. Det handlar både om verksamhetens IT-infrastruktur och den externa infrastruktur som till stor del utgörs av telekomsektorn. Den interna IT-infrastrukturen blir alltmer komplicerad och avancerad och det ställs allt högre krav på driftsäkerhet. Denna utveckling kräver i sin tur kompetens, vilket framgår av rapporten IT-kompetensbristen (2020). Men kompetens behövs även för den externa delen av IT-infrastrukturen.

Kommentar:

- *Ja, vi instämmer i beskrivningen*

Vi instämmer i beskrivningen. Saknar 6G perspektivet i trenden då mycket av innovationerna och utveckling mot 6G redan görs i Skåne.

Kompetenser eller yrkesroller med särskilt stort behov:

- *Azure Cloud Engineer*

Övrigt

Finns behov av att väva in kurser och kunskaper om hur man leder och arbetar på distans för kreativa team. Pandemin har ändrat arbetsätten och arbetet kommer att genomföras på distans även i framtiden. Även möjlig att ha detta som kurs inom YH för att kompetensutveckla befintlig personal.

Exempel identifierade bristyrken möjliga att utbilda för inom YH

- IT-specialist- molnlösningar
- IT-projektledare
- Utvecklare databas och analys
- Business Intelligence-analytiker
- IT-Säkerhetsstrateg
- Digital strateg
- AI-projektanalytiker (driver förutsättningar för AI-projekt)
- Webbutvecklare inbyggda system (till exempel kopplat till bilar)
- Webbutvecklare
- IT-specialist - sakernas internet (IoT)